

кътъ на седемнадесето-то столетие. Следъ сто години всичко са променило. На тая неблагодарна земя живее сега народъ, който са отличава по нравственность-та си, благосъстояние-то си, религиозностъ-та си, търпеливостъ-та си, и просвещение-то си, като надменува въ последния случай даже и сами-те англичани, които по напредъ ги презирали като варвари; сега обаче шотландци-те стоятъ успорядно съ техъ по търговия-та и промишленостъ-та, а по земеделие-то даже и по горе отъ техъ.»

Въ едно съчинение за начално-то възпитание въ Шотландия Био пише: «на всъде, где и да са яви шотландецъ-тъ, който е получилъ възпитание въ първоначално училище, него тозъ часъ можешъ да познаешъ по съвършенно свободниятъ му погледъ и по обширностъ-та на умственни-те му чувствования, които му допускатъ да простира поглядите си далечъ задъ тоя тесенъ кръгъ, съ когото са задоволяватъ човекови-те ако и равни съ него по обществено-то си положение, но неприели обаче такова възпитание.»

Историкъ-тъ Маколлей разказва, че въ XVII. столетие въ Лондонъ считали Шотландци-те като за ескимосци. А въ XVIII столетие начибли да гледатъ на техъ не съ презрение, а напротивъ, съ завистъ, като са жалували, че те на всъде начибли да първенствуватъ. Като са събрали съ англичанинъ или ирландецъ, шотландецъ-тъ всяка е надъ техъ отъ горе. И за всичко това благодарение на чудно-то влияние за правилно-то управление